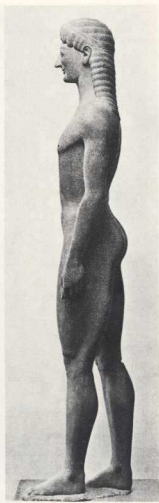

4. Κούρος της Τενέας, περί το 575-550 π.Χ. (Antikensammlung, Μόναχο).

5. Κούρος της Βολόμανδρας, περί το 575-550 π.Χ. (Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο).

6. Κούρος της Μήλου, περί το 555-540 π.Χ. (Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο).

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΛΑΣΤΙΚΗ (2)

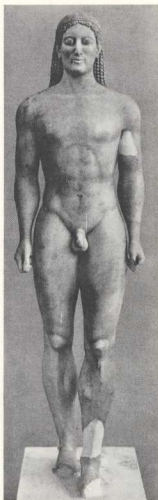
Τύποι και εξέλιξη

Στα τέλη του 7ου αι. π.Χ. συντελείται, στην πλαστική, μια νέα δραστική μεταβολή. Τα πέτρινα άκαμπτα σώματα των αγαλμάτων «εμψυχώνονται» από μυστική ζωή, υψώνοντας γιγάντιο το ανάστημά τους και ατενίζοντας μ' έκπληκτα μάτια τον κόσμο.

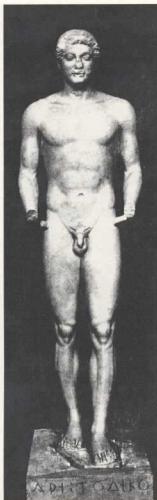
Εκτός από τους Κούρους και τις Κόρες – τα δύο βασικά θέματα με τα οποία εκφράστηκε η αρχαϊκή πλαστική –, σώθηκαν αρκετά αγάλματα καθημένων μορφών, ανδρών και γυναικών, συμπλέγματα, μορφές πάνω σε ζώα και μορφές ζώνων, καθώς και πολλά ανάγλυφα (αρχιτεκτονικά, αναθηματικά και επιτύμβια).

Κούροι

Από τα τέλη του 7ου αι. π.Χ. παρατηρείται η απελευθέρωση της μορφής από τα παλαιότερα στατικά χαρακτηριστικά της. **Γύρω στα μέσα του 6ου αι. π.Χ.** ο τύπος του κούρου φτάνει σε ώριμη, κλασική θα λέγαμε, μορφή (εικ. 4,5,6). Στα αγάλματα της εποχής αυτής κοινό ουσιαστικό γνώρισμα είναι το αρχαϊκό μειδίωμα (που αποτελεί την έκφραση της χαράς του ανθρώπου μπροστά στο θαύμα του κόσμου).

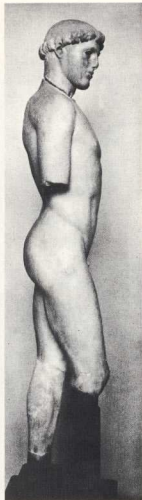
7. Κούρος Αναβίσου, περί το 540-515 π.Χ. (Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο).

8. Κούρος Αττικής «Αριστόδικος», περί το 520-485 π.Χ. (Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο).

9. Κούρος Αττικής «Κρίτιος», περί το 490-480 π.Χ. (Μουσείο Ακροπόλεως).

Οι ανατομικές λεπτομέρειες αποδίδονται τώρα ρεαλιστικότερα και συνδέονται πιο οργανικά με τον όγκο και τη δομή του σώματος: Το σώμα αποκτά ελαστικότητα και κίνηση καθώς οι μεγάλες επιφάνειες διαφοροποιούνται σε μικρότερους πλαστικούς όγκους – με τις μελετημένες αυλακώσεις της κοιλιακής χώρας και της πλάτης –, οι αρθρώσεις τονίζονται και τα σχήματά τους γίνονται πιο ρευστά.

Από τα μέσα του 5ου αι. π.Χ. οι στάσεις γίνονται λιγότερο άκαμπτες, η ανατομία της ανθρώπινης μορφής κατανοείται καλύτερα. Παρατηρείται συνδυασμός της διακοσμητικής τάσης προς το νέο φυσιοκρατισμό. Το αρχαϊκό μειδίαμα γίνεται πιο φυσικό και ορισμένες φορές αντιστοιχεί σε μια έκφραση ελαφρής κατάρχειας (εικ. 7). Οι κούροι δεν απεικονίζονται πια σαν έφηβοι («ανδρόπαιδες») αλλά σαν άνδρες.

Το άγαλμα ωστόσο που αποτελεί το ακρότατο σημείο της αρχαϊκής πλαστικής, όσον αφορά την απόδοση του ανθρώπινου σώματος, στέκονταν ορόσημο της τέχνης αυτής και ανοίγοντας το δρόμο για την τέχνη μιας νέας εποχής, είναι ο ΑΡΙΣΤΟΔΙΚΟΣ (εικ. 8). Είναι ολοκληρωμένος μια τεταμένη χορδή έτοιμη να τιναχτεί.

Κατά τις αρχές του 5ου αι. π.Χ. μια ορισμένη κίνηση προσδόθηκε στη μορφή (εικ. 9). Οι ώμοι παρέμειναν σε μετωπική διάταξη, οι πλευρές όμως δεν κατασκευάζονται πλέον συμμετρικά. Το σώμα αποδίδεται φυσιοκρατικότερα καθώς το βάρος πέφτει στο προβαλλόμενο πόδι, το ισχίο ανασκάνεται και ο κορμός είναι απαλά σμιλεμένος. Μια αμυδρή στροφή προσδίδεται στο κεφάλι και στο ανώτερο μέρος του σώματος. Τούτο σημειώνει την αρχή της διαλύσεως της μετωπικότητας και της συμμετρικής κατασκευής, ανοίγοντας το δρόμο για τις κατακτήσεις της πλαστικής των κλασικών χρόνων.

Εμπέδεια: Δ. Αμυρίδης

Κείμενα: Σταυρούλα Δ. Ασημακοπούλου
Αρχαιολόγος